

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ вносять:

на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно 85 „
для заграниці 15 рублів або 24 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ:

у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Реданція і Адміністрація „Буковини“ знаходиться в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всі дописи адресувати належить. — Бюро редакції отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

Думки по виборах.

II.

Добру відповідь на наведені повиборчі жалі *Діла* дала *Народна Часопись*. Она розбирає питане, серед яких обставин приступали і як вела ся акція виборча — і каже: Коли йшло о самі вибори, то чи-ж не було досить часу від послідних виборів, або хоч би лиш в посліднім році? А що у нас робило ся? Як підготовляла ся у нас акція виборча? Хто брав ся у нас до якоїсь організації, не кажемо вже роботи народної, але хоч би лиш до організації політичної? Коли свого часу підношено у нас гадку організації народної роботи, то проводирі тодішні доказували, що передовсім треба нам організації політичної, треба товариства політичного, котре вже займе ся всею організацією і політичною і організацією народної роботи. Завязало ся на-конець товариство політичне, на чолі народного руху станула „Народна Рада“ — і на тім кончець. Від того часу минуло досить часу; на провінції вирастали товариства політичні, як гриби по дощи, але організації політичної як не було так і нема. Питаємо ся, що зробили всі ті товариства політичні почавши від „Народної Ради“ у Львові? Як підготували они ґрунт до акції виборчої, коли вже

не в цілім краю, то бодай в тих повітах, для котрих їх завязано? Говорено також багато о консолідації народних сил, написало ся і „Діло“ о тім не мало; а де-ж та консолідація? Для чого-ж розбито первістний комітет центральний? Для чого замість сконцентрувати цілу акцію політичну, розбито її і перекинено на кілька осередків на провінції? Чи для того, щоби догодити амбіціям деяких людей? Не шукаймо найбільшої причини лиха деінде, лиш у себе самих; не спихаймо вину на кого иньшого, лиш удармо ся таки самі в груди! Ми приступали до акції виборчої не сконсолідовані і не зорганізовані. Пригадаємо лиш то, що ми далеко ще перед виборами звертали увагу на то, що у нас не робить ся нічого, що центральні комітети виборчі як головний так і незалежний не роблять нічого. Здано всю акцію на провінцію, а на провінції так само розлад і заколот.

Але припустім, що ми були би й сконсолідовані і зорганізовані, що не було би у нас двох комітетів, що не було би й москвофілів — які-ж були би тогди вигляди на успіх? Нам здає ся, що теперішні вибори дають нам аж надто добру науку. Добре то говорити о консолідації і організації, коли єсть кого консолідовати і організувати. Однак

на наш погляд — а ми то вже нераз доказували і тепер повторяємо — нам треба насамперед виробляти материял до того. Теперішні вибори показують нам наглядно, що в случаях, в котрих треба числити ся зі всілякими чинниками, не досить єсть переводити консолідацію і організацію лиш прихвощем, ад hoc на час виборів, але треба над масами народу працювати ще й в иньших напрямках, в напрямках, котрі, що так скажемо, консолідують і організують людей самих з себе, що в акції політичній одна і та сама тактика політична не завсїгди веде до цілі і що треба нераз конче змінити тактику, коли хоче ся бодай яку таку ціль осягнути.

Маємо повний респект для людей, котрі кажуть, що все треба своїми силами виборювати, бо й ми того самого погляду. На чийсь поміч не завсїгди можна спустити ся, бо остаточно не завсїгди хтось може допомогти, хоч би й хотів. Але коли вже спускаємо ся на власні сили, то берім ся лиш до того, що ними можемо зробити, користаймо коли можна із помочи, та не відкидаймо її безумовно, лиш попри ню вирабляймо власні сили, щоби колись можна працювати і без всякої помочи.

Що за тупоумність у „Діла“, що за вузкоглядність політична і нерозвага,

3)

Почуте національне.

Промова — Юрія Брандеса.

—о—

(Дальше).

Жиемо тепер в відносинах, в котрих для зміслу права і почуття права нема арени діяльності, — жиемо в відносинах, в котрих ті інстинкти єуть просто перешкодою. А чей же справедливість то найвищий ідеал зроджений з духа людського. Хто з другими не плеще на честь всякої негідії права, той тут не зможе нічого осягнути. Жиемо в таким стані, що для незалежності нема у нас місця, що характер став ся немов якое проказою, котра ізолює і робить неможливою працю в суспільности. Єсть то стан, в котрім прощане провин всяким потентатам і їх прихильникам не знає жадних границь. Їм все дарує ся, всяку слабість, всяке неучтво, всяку єсмшність, кождий обяв низького настрою, всякий низький характер. Свідомість права стала ся для них гнучкою як gummi elasticum. Скоро появить ся негідний свідок, зараз зчезає з виднокруга. Женьський член шпиталю для убогих вибирає ся для приємности на прогулку до Бразилії.*)

*) Один редактор звернув увагу на ріжні недостатки шпиталю в Корсер. Коли в тій справі видано процес, виславо головного свідка (жінчину) до Бразилії, а редактора засуджено на три місяці в'язниці.

Ми до того не маємо способів, але він — він їх має. Нічо не шкодить, нічо не убиває. Горе лиш тому, хто не має свідка під рукою — а нікого такий стан не гніває.

Визначному карьеровичеві вільно нині стати на чолі якогобудь підприємства, а завтра заціпити його з цілою енергією. А вже то дрібниця!

Він може мати провід в товаристві для палення мерців, а в рік пізніше заборонити кождому священникові брати участь в похороннім обряді палення.*). Нічо не убиває, нічо не шкодить. Люди єсмють ся троха, але нікого се не гніває.

Нема публичної опінії в краю. І вільно міністри в парламенті стати ся предметом гумористики, а притім публично нарікати на коміз власної особи.**). Однак сей стан єсть такий, що з другого боку — а говоримо ту про вірних приятелів конституції — не видко ніякої толеранції. Нічого не прощають, навіть участі в пирі на честь нелюбленого чоловіка***).

Все нотують. Жадної нікчемности не уважають за ганьбу. Один редактор брудного письма одержує від міністра привілей безплат-

ного процесу*). Разом з почутем права гине любов до свободи. Чи-ж можна бути певним, що такий стан не має жадного впливу на краєві таланти?! Ні! певности ту ніякої нема!

Що-ж ми бачимо? Бачимо спершу могонадійні таланти — їх огортає страх, плывуть на мілини, а творчість їх з дня на день стає безбарвніша. Бачимо таланти, котрі дійстности лякають ся щораз більше, вражають людей манерою і потопають в хоробливій, сонній атмосфері. Бачимо — а се стало ся майже правилом — таланти знищені, характером, котрий власне повинен їх підносити. Маленький талантик може стати сильним, коли его підносить характер, коли противно великий талант пропадає в наслідок затрати характеру. Бачимо в літературі особи, що покірно схилиють голову перед світилами в власті тьми, против котрих колись виступали з гідністю і гордо; бачимо, як скавулять для кусня хліба. Бачимо, як иньші, колись вибрані таланти, ідуть на торговлю і торгують. Бачимо, як денникарі змінюють ся і змінюють ся, стають на торгах і себе разом з тою перфумою, котру звуть власним

*) В Данії єсть інституція безплатних процесів, щоби люди неможні могли боронити своєї чести против зневаг. Коли кілька осіб, знеславлених урядовою часописною Punsch виступило против неї з процесом, міністер справедливости Неллеман признав начальному редакторови Punsch-а неправий в тім випадку привілей „вільного процесу“.

*) Міністер просвіти Іоос.

**) Міністер справедливости Неллеман.

***) Ювілейний пир на честь Юрія Брандеса в р. 1891.

коли оно приписує теперішнім виборам аж таку вагу, що каже: „Русини яко самостійний чинник політичний перестали входити в рахунок“. А то длячого? Для того, що не вибрано послами пп.: Романчука, Антоневича, Короля, д-ра Оленицького і Гурика? Чи хіба є панове — то нарід руский? Мусіло би хіба вже дуже зле бути, мусіла би хіба Австрія перестати бути Австрією або перетворити ся на таку державу як Росія, щоб Русини перестали входити в рахунок яко самостійний чинник політичний“.

Галичанин в чч. 207. і 208. думає фальшиво, що нігде в Європі таких „безобразій“ при виборах нема, як у нас. Се ще не вийде на оборону наших, досить часто для ефекту невірної описування „безобразій“, на котрі впрочім ніхто не годить ся, коли скаже ся, що й у нас не ліпші порядки, як в цілїм світі. Хто памятає вибори президента Сполучених Держав, той пригадає собі також всі безобразія виборчі на вільній землі американській. У Відні при виборах громадських, на котрі чейже Поляки, на котрих ми все вину звалоємо, впливу не мали, також мали свої і то не малі безобразія. Отже висказ Галичанина, що такий нелад, як в Галичині, можливий тільки в Болгарії, то собі так оклик для ефекту.

Впрочім розуміємо его жаль, що з его прихильників не дістав ся ані один до союму. Галичанин доходить до висновку, що тепер уже примирене Русинів і Поляків неможливе (?), що з політичного поля щезла партія народо-вців і „посрамили ся“ радикали. Вину упадку москвофілів звалоє Галичанин на правительство, Поляків і — народо-вців! До народо-вців чують тепер москвофіли великий жаль, а вибраних послів

„відступають“ радо „въ потомственное владѣніе тѣмъ, кто ихъ выбралъ“.

Вкінни дістала ся відповідна „похвала“ від Галичанина митрополитови Сембратовичеві і всім сьвященникам, котрі будьто би під впливом митрополита стратили понятє о своїх обов'язках. Москвофіли, як треба, то не памятають, що за того самого митрополита близько сотня сьвящеників підписала їх відозву виборчу, шукають всюди вини свого упадку, лише не бачать тої одної, що яко партія ненародна они жити не сьміють і не будуть!

Важний циркуляр

буковинської православної консисторії.

—о—

Як відомо, видало міністерство недавно то му розпорядженє в справі політичного поведєня урядників. Там особливо наказує ся, аби урядники не надуживали свого урядового становища до політичних агітацій. Тото розпорядженє міністерства подає отже гр. правосл. консисторія і сьвященникам до відомости і наказує їм строго, аби докладно після него поступали і не вдавали ся в жадні політичні агітації. Кожному урядникови вільно мати свої політичні переконання, вільно дати вираз тим переконанням голосуванням при всяких виборах, але не вільно висказувати свого урядового становища для агітації за тими своїми переконаннями. Що тото розпорядженє міністерства застосувала гр. правосл. консисторія і до сьвящеників, се з огляду на буковинські відносини річ великої ваги; се доказує, що в поглядах консисторії на зацачі духовенства і церкви зайшла в останніх часах величезна зміна, та що там інтереси церкви і віри взяли верх над всіми иньшими інтересами.

До гр. прав. церкви на Буковині належить около 250.000 Русинів і 200.000 Волохів. Церков тота повинна бути отже рідною матерію так Русинів як і Волохів, повинна в рівній мірі дбати о душевне добро одних і других; релігійно-моральне вихованє одного і другого народу се висока зацача церкви православної на Буковині.

Через то, що школа не запустила ще на Буковині глибоко корінїв, і ми завсїгди ще між сьльським народом маємо величезне число (до 90 процент) неписьменних людей, тим більша праця спадає на церкву; вона сама мусить те зробити, що в иньших краях робить попри церкву і школа. Горе народови, де церква не сповняє супроти него своєї високої зацачі.

За часів пок. митрополита Мораря Андрієвича церков православна на Буковині немов призабула на своє призначєнє супроти руского народу; замість займати ся релігійно-моральним вихованєм руского народу, богато сьвящеників уживали церкви до румунізації руского народу. А вже ж при ріжних політичних акциях, як при виборах, деякі сьвященики Волохи ставили в ряди найзагорільших агітаторів, а сьвященики Русини мусіли або мовчати, або навіть їм помагати. Ще всім добре в памяті, як пр. Левескул з Слободзії-Раранча угаїв при виборах поцілїм повіті Садагурським, як він в Садагурі мовлютий звїр кидав ся на всіх, що не хотіли іти за ним. Або хто не знає руского катедрального проповідника яко завзятого агітатора — і Чернівці, і Садагура, і Вижиця і Серет — всюди его було повно, всюди кидав ся як оса до очей, коли хто посмів іти против его волоского кандидата. Тоді і консисторський совітник Бежан розсилав свої візитові карти (з виразним титулом: консисторський совітник), аби змусити сьвящеників до агітації за волоским кандидатом. А о. Микитович з Садагури чи не накидає ся майже що-дня мокрим рядном на своїх парафіян за те, що вони є прихильники д-ра Стоцького? Та не пора тепер вичислювати всіх агітаторів духовних, ми лиш хотіли вказати на загально знані звїрці, аби тим ще більше доказати велику потребу тако-го розпорядженя консисторії.

Ми Русини мусіли страшно терпіти серед таких обставин, бо треба знати, що найменше в яких 70 чисто руских парафіях дієвцють сьвященики Волохи, а між ними богато таких загорільців, як Прокопович, Левескул і т. д. Для того з щирою утіхою витаємо нове розпорядженє консисторії в тій надії, що воно положить ко-нець вибрикам деяких загорільців, а зверне їх працю на властиву дорогу. Правда, самого розпорядженя за м.ло, треба сальної руки, щоби его виконати, але ми надїєм ся, що воно не оста-не лиш на папері і що той, хто его видав, буде-уміти его перевести. Най не зражує ся консисторія і теп-управитель правосл. церкви на Буковині тим, що зачерез тото розпорядженє обру-

переконанєм, продають тому, хто дає найбіль-шу ціну, — навіть тому, хто его вчера копав. То все добре, того ніхто не бере їм за але, — они остають чесними людьми, они не гірші від других.

Головне лихо в тім: Згинуло почутє, що становить основне уелїє всякої творчости в великім стилі, — почутє, що пливемо в течії розвою, довіря у власні сили і сили своїх земляків, думка, з котрої родять ся великі наміри і плани. Нема ані віри, ані надії.

Порівняйте, панове, в духу становиско молодих і старших Норвежців з тим смутним образом. Чи ви не чувте, яка в них віра в Норвегію і будучність Норвегії, як та віра їх підносить і пориває? Чи ви думаєте, що хоч один з них питав ся або мусів коли питати ся з тревогою, чи Норвегія єсть на смерть засуджена? Дивіть! яка могутча відвага наповняє їх душу! І то не лише старих, але й молодших майже без виїмку. Они то все в такий або иньший спосіб займають увагу Копенгаги. Гуннар Гайберг*) — ото сьвіжий приклад. Без огляду на то, чи талант їх великий чи малий, здоровий чи хорий, ідуть они наперед відважно, — чорти а не люди. Ніколи не вагають ся, ніколи не тратять відваги.

Справді! годі сказати, що у нас діє ся подібно. І в чім лежить ріжниця в тім основ-нім настрою?

Передовсім очевидно в тім, що Норвегії не томять і не мучать такі трагічні спомини як Данії. Контраст поміж Норвегією а Данією то контраст поміж ростучою а упадаючою не-

зависимостію, поміж пропадаючою а зростаю-чою повагою. Однак крім того ріжниця становить ще й такий контраст: О скільки знаю, всі зна-менитші, молодші письменники норвежскі на-лежать подібно, як більшість данських знаме-нитостей, до того напрямку, котрий називаємо загальним іменем лівіци. Отже норвежська лівіця мала все почутє національне по своїй стороні, а прихильний вітер, віючий з того по-чутя, за собою, — а лівіця данська натомісць виступала все против почутя національного, а почасті була навіть до того виступу принево-лена — дивне нещасливе положенє! Мати та-ке могуче, таке елементарне, таке основне по-чутє против себе — хоч би лише задля непо-розуміння — то справді тверді уелїя.

Адже знаєте всі, що значить норвежске почутє національне. Єсть то пристрасть, — пристрасть недоконьче скромна. Виступає она часом просто визиваючо, але все-ж таки єсть то сила. Очевидно, почутє се, подібно як і данське, має своїх декляматорів. Адже і в Нор-вегії Ульдсок ставав часами народним героєм). Але довіра у власні сили обявляюче ся в нор-вежских змаганнях, то цінна розвоює сила. Можна з усьміхом слухати пророків декляму-ючих о місії норвежській, думаючих про заведе-нє вічного мира між народами цілого сьвіта і т. п. — не все імонує в норвежских пророц-твах, — але надмір почутя національного видув-будь що будь вітрила дорастаючого покоління, а пословиця каже: Легко підити з повними вітрилами.

*) Uldso-k — значить вовняна шкарпетка. Єсть то мабуть сатирична приспівка до одного з президентів Штор-тингу.

Та обставина, що данська лівіця була приневолена оголосити мирні, приязні відноси-ни до Німеччини яко рішуче уелїє істнованя держави, дала правительственному сторонни-цтву нагоду запанувати над зблуканим почу-тем національним і представити себе яко сто-ронництво народне, а лівіцю яко сторонництво позбавлене патріотизму і погорджаюче оборо-ною Данії против ворогів. Лівіці не помогла відповідь, що саме теперішню оборону треба уважати непатріотичною, бо фортифікація Ко-пенгаги, полишаючи єї безправність, містить в собі ризико спровадження нещастя і згуби на-столиці а Данію. Почутє національне визна-чає ся з давна-давен воєнним характером, а власне правительственне сторонництво заграло воєнне гасло, відзиваючись до мужескої відва-ги, любови вітчизни і прапора. Старали ся о се, щоби прапор Данеброга видерти лівіці, і че-рез то нашло ся се покоління, котре стало по стороні лівіці, в фальшивім положеню в ви-ду національного почутя. Люди сего покоління були занадто осторожні, щоби при кожній на-годі греміли пустим окликом: Нехай живе Да-нія! Отже усунено їх зі всіх урядових стано-вищ, на котрих могли свій нарід заступати, і ніколи — о скільки знаю — не одержав сто-ронник лівіці якого-небудь мандату репрезен-тованя Данії.

Нехай тим не зражають ся борці сего покоління! Їм не вільно резигнувати з почутя національного, хоч се почутє у правиці вийшло на манівці і виросло в карикатуру, — хоч кількох соціалістів з космополітичних мотивів виступав против него і відрікає ся народности. Правиця хотіла би присвоїти собі монопол-сьє почутя — і добре робить правіця. Соція-

*) Оригінальна драма Гуннара Гайберга п. з. „Der Balcon“ збудила загальну сензацію в Данії і Німеччині.

шло ся гвіздо шершенів, і що Gazeta Bucovinei, Buk. Post і Бук. Вѣдомости не радо прийняли его. Се-ж як раз доказує, що крайна пора була звернути діяльність правосл. духовенства на властиву дорогу, вказати ему на его обов'язок супроти вірних; де до одної церкви належить дві народності, там духовенство мусить служити в рівній мірі обоим. Тим докажемо, що розуміє свою високу задачу, тим докаже, що церков. котрій вони служать, має високі, св'яті цілі перед очима.

Дрібні вісти.

Чернівці, дня 30. вересня 1895. р.

Найвисша санкція. Wiener Zeitung оголосила найвисшу санкцію рішення буковинського сойму, котрим дорогу з Фрасина до Ступінікан зачислює ся до доріг повтових. — Також проект вибудовання бук. локальних залізниць Лукани-Заліщики, Неполоківці-Вижниця, Глібока-Серет, Радівці-Фрасин і Іцкани-Сучава одержав вже найвисшу санкцію.

Бук. краєвий президент гр. Гоес поверне дня 2-го жовтня з своєї інспекційної подорожі в радовецькім повіті.

Відзначенє. Управитель президиального бюро львівського намісництва Густав Мавтнер одержав ордер залізної корони III-ої класи.

Презенту на греко-кат. парохію в Акрешорах уділило гал. намісництво о. Ісид. Лукашевичеві, дотеперішньому парохови в Космирині.

Посвяченє будинку „Інститута для руских дівчат в Черемшлі“ відбуде ся дня 3-го жовтня с. р.

Посвяченє нового шкільного будинку відбуло ся сьогодні зраня в Кіцмані.

Іспит зрілости в рускій гімназії у Львові в осіннім речинці відбув ся в днях 21.—25. вересня. До цілого іспиту зголосило ся 21 абітурієнтів (в тім 4 екстерністи) а 2 до поправок. Сьвідцтва зрілости отримали: Вигнанський Осип, Гарасевич Александер, Захарчук Михайло, Зацерковний Василь, Карачевський Юліан, Коростіль Леонтій, Куницький Лев, Левіцький Володимир,

лісти виступають деколи против него — а се вже справді немудро. Почутє космополітизму не лише може розвинути ся на основі почуття національного, але єсть просто неприродним без него. Можна чути ся Скандинавцем, але з того ще зовсім не виходить, щоби не чути ся передовсім Данцем; аномалією було би чути ся мешканцем півночі, а не здавати собі передовсім справи зі своєї північної народності. Подібно можна уважати себе Европійцем або космополітом, але передовсім Данцем.

Я вже сказав, що нашим поняттям не треба надавати карикатурних форм. Павло Ліндав оповідав, що один Данець по обіді в Hotel d'Angleterre так до него сказав: „А тепер після доброго, старого, данського звичаю випиймо філіжанку кави по десерт.“ Такі дивацтва не повинні перешкаджати пильованню і плеканню почуття національного яко основного почуття. Сильне почутє народне лучить і підносить; а саме того нема у молодого покоління. В почуттю національним лежить головна причина, що Норвежці і Шведи потрапили тепер звернути на себе увагу Европи. Коби у нас було таке почутє!

Не дбайте про людей тих, що молодіж і себе самих називають декадентами. Заведіть нові відносини, а декаденція пропаде. Не вірте сій бездушній фразі: Fin de siecle! В останніх літах минушого віку перейшов Бонапарте Альпі і зайшов до Пірамід. Ніхто не був тоді таким безсильним, щоби уважати ся за старого і пережитого разом з конаючим століттем. Все було молоде.

(Конець буде.)

Підлісецький Талей, Полянський Константин, Рудавевич Петро, Сліпий Тамотей, Шогрин Іполит, Чанельський Іларій, Чайковський Василь. Репробовано 7 (між тими одного без терміну); від іспиту відступив один (екстерніст).

Gazeta Bucovinei змінила знов не лиш редактора і видавця, але й програму свою. По коротких вибриках вернула сарака назад в ярмо боярське, зване товариством Concordia, котрої гадки — як каже — буде від тепер заступати. Через ніч змінила ся Gazeta Bucovinei так, що й пізнати єї годі. Ще кілька чисел тому назад, виявила щиро свою ненависть до всего, що руске, та вирикала ся особливо москвофільських, чи т. з. консервативних Русинів; а нині вже з ними в згоді. Вчора ще називала поправді Buk. Post жидівським номелом, а нині „органом велими поважним“. Справдішній хамелеон! Новий редактор чіпав ся, як ливий плота, Українців — і тепер на цілій лінії волоско-москвофільській трублять до штурму на нас. На щастє чорт не такий страшний як его малюють. Поза криком у них пустиня в голові і серцю.

Учителі гімнастики. Для побільшеня числа учителів гімнастики для шкіл середніх, так щоби в кожній школі могла бути заведена обов'язкова наука гімнастики, міністерство просвіти поручило отворити при віденському університеті дволітній курс для учителів гімнастики. Поки-що буде прийнятих на сей курс 20 кандидатів, котрі покінчили середню школу. Рівнож мають бути установлені стипендії річно по 300 зр.

Небезпечність конфесійну добачила Gazeta Bucovinei в гр. кат. катехизмах, котр, як пише, мають мати православні ученики народних шкіл в Іспасі і поблизьких селах. Бідна та Gaz. Buc. забігла аж до Іспаса, а тут ми вже 11 років пишемо, що рускі школярі в самій черновецькій гімназії мусять учити ся православної релігії із гр. кат. учебників, бо митрополит Морар не хотів дозволити на виданє катехизмів руских. Небезпечність конфесійну, про яку пише G. B., то тільки der Fluch der bösen That румунізаторів.

В Красові під Львовом посвячено дня 21. с. м. нову церкву, виставлену заходами дуже заслуженого для селян о. Евгенія Шухевича. На посвяченню був С. Е. митрополит Сембратович, колятор посол Давид Абрагамович і численне духовенство. Церкву куплена з відділу етнографічного на торшній виставі у Львові.

З жалю. З Відня доносять, що дванадцятилітня дівчина Блюнцерівна положила ся опогди на шинах наддунайської залізниці в самоубійчій намірі. Однак залізничні стражники побачили це в час лежачу на шинах дитину, забрали єї звідтам і відвели на поліцію. При поліційнім слідстві зізнала Блюнцерівна, що дома були єї родичі немилосердно і що она для того хотіла собі відібрати жите.

Дивна секта. В Англії єсть дуже багато всіляких релігійних сект. В самім Лондоні єсть їх 364, а кожда з них має свої дома молитви. Але між всіма найнезвичайніша єсть секта „надзвичайних людей“. Ті „надзвичайні люди“ вірять між иньшими, що лікарська штука нікому нічого не поможе і тому не визнають ніколи до недужого лікаря. Доси власти не виступали против них, але недавнолучило ся, що в одній родині, належачій до тої секти, занедужала дитина на дифтерію. Помість розширила ся скоро і забрала кількоро жертв. Тоді вдала ся в справу поліція і примусила сектарів вівзати лікаря, що они як найохотнійше зробили, бо помість так їх напалохала, що й не думали навіть о опорі.

Мова на дворі царськ. За часів царя Александра III-го говорено на царськ дворі остен-тативно по російськи. Але коли тільки цар віддалив ся, уживали двірські круги майже виключно мови французької і німецької; німецькою мовою говорили іменю двірські урядники, котрі ще пам'ятали, як за часів царщи-матери нанувала німецька мова на дворі так дуже, що учитель тодішнього престолонаслідника, помершого потім старшого брата царя Александра III., тайний радник Грім сказав, що мова російська то мова наймитів. Тепер же все змінило ся. Підчас коли газети пишуть про російсько-французький союз,

тріумфує Англія, а властиво англійська мова на царськ дворі. Молода цариця Александрівна вихована майже виключно на дворі своєї бабки, англійської королеви Вікторії, і тому она так щиро любить англійську мову, англійські звичаї і обичаї. Она вправді приймила православіє і російське імя, але російську мову дуже зле знає і тому єї не уживає. В тіснійшій кружці двірськ говорять тільки по англійськи, а за прикладом цариці ідуть також иньші члени царського дому, висока шляхта і двірські достойники.

Бідні міліонери. Між американськими міліонерами настав від якогось часу неспокій. Розводять ся супруги Вандербільдти, Дрейтони і т. д. Знов якийсь Віліям Гіль, муж сестри славного міліонера Корнелія Вандербільдта, видає процес своїй жені о то, що заживає морфину. Отже й міліонери мають свої нещастя. То дало привід одному американському дивенікареви придивити ся ближше житю тамошніх міліонерів. Показало ся, що більша часть тих людей має тільки клопотів, що й бідні. Так на пр. Пилип Амур з Чикаго, котрий може кожної хвили виплатити чек на 25 міліонів доларів (60 міліонів зр.), має такий злий жолудок, що не може нічого їсти і не лиш молоко. Як би на глум вирабляв той чоловік м'ясні консерви і всякі екстракти. Оснувател великого дивеніка Нью-Йорк Ворльд, Йосиф Пуліцер, має дуже слабкі очі і живе в безстаннім страху утрати зору. Міліонер Джон Макей, названий срібним королем, досить здоровий, але так зайнятий цілий день, що не має часу для себе самого. Ніколи не ходить до театру, не подорожує, їсть в своїй конторі, не їздить каритою, лише щодень купує ся і трохи проходить ся. Братя Рокфеллер, котрі зачали з нічого а доробили ся двох мільярдів маєтку, ведуть дуже правильне жите. Їх називають автоматичними „машинами“ до роблення грошей, котрі забирають їм цілий день від рана до вечера. Мають коні але не їздять ними, мають величаві кораллі до прогулюк, але їх не уживають а жінки тих панів суть властительками найгарніших діамантів, які взагалі існують. Брати Рокфеллер не цікавлять ся ні літературою, ні штукою, а уживають часу виключно лише на множенє своїх міліонів. Вкінці Корнелій Вандербільдт веде також таке одностороннє жите. Єсть членом дванайцятиох клубів, але не ходить ні до одного а его соромливість вийшла в пословицю: Вандербільд не ходить на ніякі обіди і прийнятя, бо боїть ся побачити там чужі лица. Великий „залізничний король“, бо так его називають, для того, що єсть властителем кільканайцятиох залізниць, посвячує свій час на релігійні обов'язки і заряд залізницями. Однак мимо свого богатства і побожности не визнає ся жертволюбністю. Одиною его жертвою було заснованє одної школи для дітей. З того огляду прийшов американський дивенікар до пересвідчення, що тамошні міліонери ведуть цілком невеселе жите.

Сніг. В полонинах повисше Ясеня і Порогів в Долинськ упав дня 21. с. м. сніг і через те воздух страшно похолодів. На долах падав тоді дощ. В долиньскіх горах вівся ще не вижати, а бульба ще не копана. — В многих місцевостях полудневої Фінляндії упали вже великі сніги. В часі послідніх п'ятидесятих літ упав там лише третій раз сніг перед 1-шим жовтня. Метеорологи заповідають, що того року розпичне ся вчасно зима та що буде дуже сніжна.

Телеграми.

Відень, 30. вересня. Саский король приїхав сьогодні сюди яко гість нашого цісаря на лови. На двірці повитав цісар короля сердечно, обняв і поцілував его. Заразом приїхав під найбільшим інкогніто пруский принц Фридрих Леопольд, котрий по привитанню незамітно виїхав з двірця.

Прага, 30. вересня. На сьогоднішніх довірочних зборах молодоческої партії

взяло участь 1670 людей і прийняли дві резолюції, в котрих каже ся, що доси нема жадної причини до зміни політичного становиска Молодочехів, а зміну тактики полишено клябови ради державної з застереженням, що переговори з правительством можуть відбувати ся лише в порозумінню і дозволом цілої партії.

Лондон, 30. вересня. St. James Gazette поновно твердить, що цар хорий і уникає людей, а всі уряди полишає своїй матери.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Вп. В. Б-ич в Зв. Відповідь на питанє у фейлетоні „Буковини“ ч. 104 можна посилати ще до 5. жовтня. Вже прийшло кільканайцять. Чим більше, тим лучше; буде цікавіший фейлетон, владжений громадськими силами.

„ДНІСТЕР“

товариство взаїмних обезпечень
у Львові,
улиця Валова ч. 11,

засноване на підставі концесії ц. к. міністерства справ внутрішних з дня 9. грудня 1891 р. ч. 22751, розпочало свою діяльність дня 15. н. ст. вересня 1892 р.

„Дністер“, опертий на засаді взаїмности своїх членів, обезпечає всяке майно движиме і недвижиме против шкідливого впливу під найприступнішими умовами і починає можливо найнижші премії.

Всякі шкоди ліквідують ся і виплачують ся сейчас по пожарі.

Зголошення о уділені агенції в місцевостях, де нема агентів „Дністра“, приймають ся.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА“

при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітл. Рад Шкільних, Впов. сьвященників, катихитів, учителів і родичів, що книжки накладу товариства, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені з позолоченими берегами, можна купити в канцелярії товариства при улиці Вірменській ч. 2 по слідуячій ціні:

Роскази про сили природи 20 кр. Оповідання о життю сьв. Бориса і Гліба 20 кр. Повістки для дітей 27 кр. Сестра 15 кр. Байки 22 кр. Історія Руси ч. I. 25 кр. Історія Руси ч. II. 23 кр. Лен і коноплі 24 кр. Рогата худоба 45 кр. Про живоплоти і ліси 20 кр. Бенямін Франклін 16 кр. На досьвітках 22 кр. Серед ледового моря 25 кр. Житє сьв. великомученика і лікаря Пантелеймона 20 кр. Дрібна птиця господарська, а великі гроші 20 кр. Відкрите Америки 22 кр. Звірі шкідні і пожиточні 42 кр. Перекопило 18 кр. Кирил і Методій 22 кр. Молитвенник народний (в звичайній оправі) 20 кр.

влучній оправі:

а) хребет полотняний і золочений хрест з переду 25 кр. б) ціла оправа полотняна, береги золочені і золочений хрест з переду 35 кр. — Молитвенник народний великий по ціні 90 кр., 1-10, 1-30, 1-60 і 1-80 зр.

Всякі замовлення висилають ся скоро і точно.

ЛІТЕРАТУРНЕ ТОВАРИСТВО

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,
має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодіжи, міщан і селян, редактовану
Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, по 1 зр. 20 кр. за рочник, а всі 9 разом за 9 зр.

— З пересилкою поштовою 9 зр. 30 кр. —

14-15-літний хлопець з відомою наукою, знайде в друкарні Германна Чоппа в Чернівцях, заняте за цілковите удержане.

В Дрібній бібліотеці, видаваній у Львові Костем Паньковским, вийшли доси сі книжочки (разом чисел 13):

Байки Евгена Гребінки (10 кр.)

Маларі, оповідане Всеволода Гаршина (10 кр.)

Пролісок, поезії Павла Граба (20 кр.)

З чужого поля. Переклади Павла Граба (20 кр.)

Що то є господарність — Герінга (переклад В. Герасимовича) 20 кр.

Поезії Осипа Маковей (20 кр.)

Оферма, оповідане его-ж (10 кр.)

Твори Івана Сурика, череклад з російського (10 кр.)

Українські писання Митра Оленьковича (10 кр.)

Писання Василя Кулика (10 кр.)

Чернеча республіка на Афоні — Василя Щурата (10 кр.)

Нарід в неволі (то що було друковане і в Неділі) — 10 кр.

Микола Палкин Льва Толстого, оповідане 10 кр.)

ПРАВДА

ВІСТНИК

політики, науки і письменства, виходить двічі в місяць по ціні на рік 4 зр., на пів року 2 зр., на чверть року 1 зр.
У Львові, улица Академічна, ч. 8.

ОГОЛОШЕНЕ ПРО ОТВОРЕНЕ.

Позваляємо собі повідомити П. Т. Публику, що ми переняли на себе колишню пиварню МАЄРА, Tempelgasse Nr. 3 і

отвиряємо єї в вівторок дня 1. жовтня.

Ми не жалували трудів і коштів, щоби льокаль відновити, урядити знамениту вентиляцію і елегантно прикрасити. Ведене зїля поручили панови Льву Кузмані і він буде старати ся зискати собі вдоволене П. Т. Публики доброю кухнею, дешевими пінами, знаменитими напоями і пильною услугою.

В згаданій пиварні кромі нашого лежача **Kaiserbier** буде продавати ся і пільзенське пиво, а також австрійські, угорські і молдавські

В И Н А.

В день отвореня вечером повна музика 41. полку піхоти дасть КОНЦЕРТ під проводом свого капельмайстра.

Початок о 7. годині вечером.

Вступ 20 кр. від особи.

О численну участь просять ласкаво

Паровий бровар

Ronchetti, Reck et Co.

Лев Кузмані

реставратор.

Видає і за редакцію відповідає Осип Маковей.

З друкарні Г. Чоппа.